

HÍRLEVÉL

2009. január

A TARTALOMBÓL:

Az MTA IX. Osztály Regionális Tudományos Bizottsága Tisztségviselői és Tagjai 2

MTA Regionális Tudományos Bizottság Munkaprogram Tervezete, 2008-2010 3

Doktori védések Konferenciák, rendezvények Konferencia beszámoló 4

Megjelenő, vagy közelmúltban megjelent könyvek 5

Szakmai folyóiratok Folyóiratok cikkei Nemzetközi publikációk 6

Egy regionális műhely kutatásának tézisei 7

ELNÖKI KÖSZÖNTŐ

A regionális tudomány hazai fejlődésében lezárult egy korszak és egy új kezdődik. Az elmúlt két évtized tudományágunk fokozatos megerősödéséről, térnyeréséről, intézményesüléséről szolt. Számos kolléga erőfeszítéseinek eredményeképpen napjainkban a hazai regionális tudomány rendelkezik egy tudományág „minden kellékével”: kutatóintézetek és egyetemi tanszékek alakultak, egyetemi képzési programok indultak, évek óta sikeresen működnek tudományos szakmai fórumok (folyóiratok, könyvsorozatok, rendezvények stb.), 2003-ban megalakult a Magyar Regionális Tudományi Társaság stb.

Ezen folyamat elismeréséül a regionális tudomány önálló tudományágként jelenik meg a társadalomtudományokon, mint tudományterületen belül. Ez azt is jelenti, hogy regionális tudományi doktori iskolák működhetnek és adhatnak tudományos (PhD) fokozatot,

ezáltal megteremtődtek a tudományos utánpótlás képzésének tartós feltételei a mi tudományágunkban is. 2009 elején a Regionális Tudományos Bizottságnak 71 regisztrált köztestületi tagja van, többek között Enyedi György és Mészáros Rezső akadémikusok.

Lezárult egy korszak és egy új kezdődik, amely azonban szerves folytatása a korábbi időszaknak. Az elkövetkező 3 évben a Regionális Tudományos Bizottság főleg a tudományos utánpótlás segítésére, a regionális mesterszakok és doktori programok tananyagainak, kézikönyveinek színvonalas kidolgozására, az ehhez szükséges szakmai viták, együttműködések, a hatékony információ áramlás feltételeinek kialakítására törekszik. A Regionális Tudományos Bizottság elnöksége a szakmai információk gyors és széles körű elterjesztésének szándékával elindítja Hírlevelét, amelynek most első példányát tartja kezében. Minden egyes példány szerkesztése előtt Ká-



poszta József, az RTB titkára körlevélben fordul a tagokhoz, bekérve az információkat. Jelen bemutatkozó számból megismerheti Hírlevelünk szerkezetét egy-két információval.

A Regionális Tudományos Bizottságnak 1997-től 2008 szeptemberéig **Rechnitzer János** volt az elnöke, aki nagyon sokat tett a regionális tudomány hazai elismertetéséért. Ezúton is köszönetemet fejezem ki tudományos közösségünk nevében Jánosnak és továbbra is számítunk alkotó közreműködésére.

Sikeres együttműködést kívánva baráti üdvözléssel,
Lengyel Imre

Főszerkesztő:

Lengyel Imre

MTA RTB elnöke

ilengyel@eco.u-szeged.hu

Szerkesztő:

Káposzta József

MTA RTB titkára

kaposzta.jozsef@gtk.szie.hu

Lapzártá:

megjelenés előtti hónap
20-án.

Tervezett megjelenés
kéthavonta.

MRTT VÁNDORGYŰLÉS GÖDÖLLŐN

A Magyar Regionális Tudományi Társaság „Új elemek a vidékfejlesztésben” címmel 2008. december 11-12-én Gödöllőn rendezte a VI. Vándorgyűlését.

A hagyománynak megfelelően a Vándorgyűlés előtt lefolytatott Közgyűlésen a tagság az elnöki beszámoló elfogadásán kívül a jövőbeli terveket is megvitatta és

döntött, hogy a 2009. évi VII. Vándorgyűlést külhonban, Újvidéken fogja megrendezni. A Vándorgyűlés címében megfogalmazottak fontosságát kiemelő plenáris előadások is bizonyították, hogy a vidék gazdaságának kutatása várhatóan minden szempontból jóval összetettebb lesz a jövőben., így ennek elemzésére jelentős kapacitásokat lenne érdemes át-csoportosítani. A Vándorgyű-

lés második napján folyó hat szekció kerekasztal-beszélgetéseiben tovább folyt a választott téma speciális területeinek vitái, melyek lehetőséget biztosítottak a hazai és határon túli regionalisták kutatási eredményeinek és tapasztalatainak bemutatására.

A Vándorgyűlésről bővebben a www.mrtt.hu oldalon olvashatnak az érdeklődők.

AZ MTA IX. OSZTÁLY REGIONÁLIS TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁGA TISZTSÉGVISELŐI ÉS TAGJAI

Elnök:

Lengyel Imre, az MTA doktora, intézetvezető egyetemi tanár,
Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar

Alelnökök:

Szirmai Viktória, a szociológiai tudomány doktora, tudományos tanácsadó, egyetemi tanár
MTA Szociológiai Kutatóintézet
1014 Budapest, Úri u. 49. Levelezési cím: 1250 Budapest Pf. 20
Telefon: +36-1-224-6700 Fax: 1-224-6741
E-mail: szirmai@socio.mta.hu

Varga Attila, az MTA doktora, intézetvezető egyetemi tanár
Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar
Közgazdasági és Regionális Tudományok Intézete
7622 Pécs, Rákóczi u. 80.
Tel.: (36) 72-501599/3149
Fax: (36) 72-501636
E-mail: vargaa@ktk.pte.hu

Titkár:

Káposzta József, a közgazdaság-tudomány kandidátusa, intézetvezető egyetemi docens
Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
Regionális Gazdaságtani és Vidékfejlesztési Intézet
2103 Gödöllő, Páter Károly u. 1.
Telefon: +36/28/522-000/2063 mellék
Fax: +36/28/410-802
E-mail: kaposzta.jozsef@gtk.szie.hu

Tagok (a Bizottsághoz regisztrált akadémikusok, MTA doktorok és 7 választott köztestületi tag):

Baranyi Béla, az MTA doktora
Barta Györgyi, az MTA doktora
Bartke István, a közgazdaság-tudomány doktora
Enyedi György, az MTA rendes tagja
Farágó László, PhD
Fábián Attila, PhD
Hardi Tamás, PhD
Horváth Gyula, az MTA doktora
Gulyás László, PhD
Illés Iván, az MTA doktora
Izsák Éva, PhD
Kocziszkó György, a közgazdaság-tudomány kandidátusa
Lados Mihály, a közgazdaság-tudomány kandidátusa
Kóródi József, a földrajztudomány doktora
Mészáros Rezső, az MTA rendes tagja
Nemes Nagy József, az MTA doktora
Pálné Kovács Ilona, az MTA doktora
Rechnitzer János, a földrajztudomány doktora
Szabó Lajos, a földrajztudomány doktora

MTA REGIONÁLIS TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁG MUNKAPROGRAM TERVEZETE, 2008-2010

Az elkövetkező 3 évben fő **szervezeti** cél: fiatal minősített oktatók/kutatók bevonása az MTA köztestületbe és a regionális tudományi közéletbe. Fő **tudományos** cél: a regionális mesterszakok és doktori programok ismeretanyagának színvonalas kidolgozásához szükséges szakmai viták, együttműködések, információ áramlás háttérének kialakítása. Ennek érdekében Albizottságokat létrehozva **interaktív véleménycserére**, vitára alkalmas tudományos fórumokat szervezünk, amelyeken doktorjelöltek és más akadémiai bizottságok tagjai is részt vehetnek. Elsősorban a **meglevő kezdeményezések, rendezvények koordinálása** áll előtérben, az RTB elnökségén kívül **minél több bizottsági tagnak** lehetőséget adunk a szervezésre, a tudományos közéletben való aktív részvételre.

Információáramlás:

Hírlevél: az RTB titkára (Káposzta József) állítja össze, rendszeresen bekérve a regionalista műhelyekből, RTB köztestületi tagoktól az információkat, elsősorban tudományos jellegűeket (konferenciák, kiadványok, védések stb.).

Köremail rendszer: alkalmanként rövid, aktuális információk elküldése (Hofman Dolores titkárnő).

TÉT-ben a hírlevelek alapján RTB –rovat indítása (Káposzta József).

Bizottsági működés:

Az MTA doktori eljárás megindításához elvárt **habitus vizsgálati feltételek** aktualizálása (publikációs követelmények, pontozás stb.).

A **regionális tudományi doktori iskolákban** folyó képzések szakmai feltételeiről, az elvárt ismeretkörökről RTB állásfoglalás kidolgozása.

Bevezetjük az **RTB 'tanácskozási jogú állandó meghívottai'** elnevezést mindazon tudományos minősítésűekre, főleg MTA doktoraira, akik eddig is részt vettek a bizottsági munkában, de most más bizottságban vannak regisztrálva, a regionális tudomány interdiszciplinaritása miatt őket is bevonjuk az információáramlásba (köremailek, hírlevelek) és az albizottságok munkájába.

Albizottságok, amelyek egy-egy szűkebb tudományos téma köré szerveződve, vitaüléseket szervezve lehetőséget adnak az interaktív véleménycserére. Az MTA más bizottságaiból is jöhetnek, tudományos minősítéssel nem rendelkezőket (pl. doktorjelölteket) is meg lehet hívni és egy RTB tag több albizottság munkájában is részt vehet. Tervezett albizottságok és vezetésükre felkért személyek (négy egyetem és két MTA intézet képviselői):

- 'Innovációkutatási' albizottság, elnöke: Varga Attila.
- 'Képzési' albizottság, elnöke: Lengyel Imre.
- 'Közgazgatási kutatási' albizottság, elnöke: Pálné Kovács Ilona.
- 'Kutatásmódszertani' albizottság, elnöke: Nemes Nagy József.
- 'Regionális politikai' albizottság, elnöke: Rechnitzer János.
- 'Regionális szociológiai' albizottság, elnöke: Szirmai Viktória.

Rendezvények: RTB szintű rendezvény évente 2-3 lesz, a tudományos, szakmai munka albizottságokban és regionalista műhelyekben folyik, az RTB társszervezése mellett:

- Más **MTA bizottságokkal** közösen szervezünk évente maximum egy rendezvényt (évente döntjük el, hogy melyik bizottsággal vesszük fel a kapcsolatot).
- '**Regionális tudományi nyári egyetem**' (Babátvölgyben, a gödöllői egyetemen, Káposzta József és Lengyel Imre szervezésében): 3-4 napos, 12-15 fő részvételével, naponta más-más adott témakörrel délelőtt előadás és vita, délután a témához kapcsolódó 3-4 fiatal előadása (egymást opponálják), este kötetlen szakmai beszélgetések.
- '**Fiatal regionalisták konferenciája**' (Rechnitzer János szervezésében, 2 évente): Győrtől az RTB társszervező lesz, amely egyúttal a regionális tudományi doktori iskolák és regionalista doktori alprogramok összejövetele).
- **Posztdoktori konferencia** (először 2010- tavaszán, Szegeden, Lengyel Imre szervezésében): az utóbbi 3 évben regionális tudományi témából doktori címet szerzett minősített előadásai, kétfévente egyszer, amikor nincs a fiatal regionalistáknak konferencia.
- **Könyvbemutatók** szervezése, főleg több regionális műhely részvételével született (nem egy adott tanszék, avagy intézet) nívós tudományos kiadványok.

A munkaprogram tervezethez az elnökség várja a segítőszándékú észrevételeket.

DOKTORI VÉDÉSEK

Ebben a rovatban az MTA doktora védések és a PhD-védések meghívói szerepelnek, valamint a tézisek elérhetősége (linkjei, ha vannak).

KONFERENCIÁK, RENDEZVÉNYEK

A nemzetközi szervezetek (ERSA, RSA), az MRTT és a köztisztviselői tagok részvételével szerveződő tudományos rendezvényekről szóló értesítések, esetleges rövid beszámolók kapnak helyet.

KONFERENCIA FELHÍVÁS

A Magyar Tudományos Akadémia Regionális Kutatások Központja és a Széchenyi István Egyetem Regionális- és Gazdaságtudományi Doktori Iskola, az MTA Regionális Tudományos Bizottság társszervezésében rendezi meg, a **„FIATAL REGIONALISTÁK VI. ORSZÁGOS TALÁLKOZÓJA – Nemzetközi Tudományos Konferenciát”** Győrben, 2009. június 4-én és 5-én, csütörtökön és pénteken, **„KÖZÉP-, KELET- ÉS DÉLKELET-EURÓPA TÉRFOLYAMATAI – INTEGRÁCIÓ ÉS DEZINTEGRÁCIÓ”** címmel, melyre szeretettel meghívja a téma iránt elkötelezett PhD-hallgatókat, kutatókat, vállalati szakembereket, tanácsadókat.

Helyszín:

Széchenyi István Egyetem, 9021 Győr, Egyetem tér 1.

(a konferencia első napján)

valamint

MTA RKK NYUTI – Regionális- és Gazdaságtudományi Doktori Iskola épülete

9022 Győr, Liszt Ferenc utca 10.

(a konferencia második napján)

A jelentkezéseket 300 szavas rövid összefoglalóval február 28-ig várják a szervezők.

KONFERENCIA BESZÁMOLÓK

Beszámoló az Európai Regionális Tudományi Társaság kongresszusairól

(Összeállította: Lukovics Miklós)

Az Európai Regionális Tudományi Társaság (ERSA, European Regional Science Association) minden év augusztus és szeptember fordulóján tartja éves kongresszusát. Az utóbbi három kongresszus fő profilját és magyar részvételét összegezzük az alábbiakban.

Az ERSA 2006. augusztus 30. és szeptember 3. között Görögországban, Volos városában rendezte meg **46. kongresszusát**. A konferencián elsősorban az Európai Unió bővítése, Dél-Európa és a mediterrán térségek kérdésköre állt előtérben, így az integráció, globalizáció, versenyképesség, regionális és városi növekedés, területfejlesztés stb. voltak a fő témakörök. A konferencia ezen felül olyan további kérdésköröket is felvetett, mint környezetvédelmi politika, partvidéki területek, szigetek, elérhetőség, közlekedési hálózatok, városi és vidéki térségek fejlesztése. 2006-ban hat magyar regionalista előadását hallgathatták a konferencia résztvevői:

Bajmócy Zoltán (Szegedi Tudományegyetem): *Opportunities of University Business Incubation in the Less Favoured Regions of Transition Countries*

Dusek Tamás (Széchenyi István Egyetem): *Regional Income Differences in Hungary - A Multi-Level Spatio-Temporal Analysis*

Lengyel Imre és Lukovics Miklós (Szegedi Tudományegyetem): *An Attempt for the Measurement of Regional Competitiveness in Hungary*

Tóth Géza (Központi Statisztikai Hivatal): *Centre-Periphery Analysis About the Hungarian Public Road System*

Török Ádám (PhD-hallgató, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem): *Estimation Method for Emission of Road Transport*

Rechnitzer János és Smahó Melinda (Széchenyi István Egyetem): *Regional Characteristics of the Human Resources in Hungary During the Transitory Period*

Varga Attila (Pécsi Tudományegyetem): *Endogenizing Spatial Economic Structure in a Macro-Regional Modeling Framework*

Az ERSA 2007. augusztus 29. és szeptember 3. között Párizsban rendezte meg **47. kongresszusát**. A konferencia fő témaköre a helyi kormányzás és a fenntartható fejlődés volt, melynek értelmében elsősorban a helyi szintű tervezés és fejlesztés, valamint ezek fenntartásága állt az érdeklődés fókuszában. 2007-ben a következő magyar kollégák előadásai szerepeltek a programban:

Bajmócy Zoltán (Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar): *Knowledge-Intensive Business Services and the Regional Economic Impacts of Universities*

Döbrönte Katalin (Budapesti Corvinus): *The possibilities of integrated urban development in Hungary for raising the competitiveness of the urban network*

Lackó Mária: (MTA Közgazdaságtudományi Intézet): *Hidden economy and the different segments of the labour market: empirical analysis of 26 European countries in 2000-2003*

Lengyel Imre (Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar): *Knowledge-based economic development strategy in less successful region*

Lukovics Miklós (Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar): *Measuring Territorial Competitiveness: Evidence from Hungarian Local Administrative Units (LAU1)*

Tóth Géza (Központi Statisztikai Hivatal): *An attempt to model "real" accessibility via the public road network in Hungary*

Az ERSA 2008. augusztus 27. és 31. között az Egyesült Királyságban, Liverpoolban rendezte meg **48. kongresszusát**, melyen elsősorban az Európai Unió bővítésének hatásai, a területi egyenlőtlenségek dinamikájának kérdésköre, illetve a versenyképességi kutatások álltak előtérben. Így az integráció, globalizáció, versenyképesség, regionális és városi növekedés, területfejlesztés stb. voltak a fő témakörök. 2008-ban hat magyar regionalista részvételét hirdette a programfüzet:

Budaházy György (Tomori Pál Főiskola): *Differences between regional income and regional GDP in Hungary*

Dusek Tamás (Széchenyi István Egyetem) *Spatial and methodological problems of New Economic Geography*

Dusek Tamás és Szalkai Gábor (Eötvös Lóránd Tudományegyetem) *Differences between geographical space and time spaces: Theoretical consequences and Hungarian examples*

Dusek Tamás és Budaházy György: *Regional price differences in Hungary.*

Kukely György (MTA Regionális Kutatások Központja): *Hungary: shifting relocation process in an emerging country*

Lukovics Miklós (Szegedi Tudományegyetem) *Measuring Regional Disparities: Evidence from Hungarian Sub-regions*

Tóth Géza (Központi Statisztikai Hivatal): *Analysis of accessibility by public roads and changing socio-economic processes in Hungary*

Az ERSA 49. kongresszusának helyszíne Lengyelországban Łódź lesz 2009. augusztus 25. és 29. között, melynek központi témája az Európai területi kohézió és az integratív tervezés. A részletekről a 2009-es kongresszus honlapján olvashatnak:

<http://www.ersa.org/spip.php?article86>.

Itt hívjuk fel a figyelmet arra, hogy a Magyar Regionális Tudományi Társaság (MRTT) tagság automatikusan ERSA tagságot is jelent, így minden MRTT tag jogosult az ERSA tagjainak járó minden kedvezményre. Az MRTT-t az ERSA-ban Varga Attila, az MRTT elnökségi tagja, az RTB alelnöke képviseli.

MEGJELENŐ, VAGY KÖZELMÚLTBAN MEGJELENT KÖNYVEK

Az RTB köztestületi tagjainak közreműködésével készült tudományos könyveket, egyetemi tananyagokat ismertetjük.

Az Akadémia Kiadó elindította 'modern regionális tudomány' sorozatát (sorozatszerkesztő Lengyel Imre). 2009 februárjában az alábbi könyvek jelennek meg:

Lengyel Imre és Rechnitzer János (szerk.): *A regionális tudomány két évtizede Magyarországon.*

Nemes Nagy József: *Terek, helye, régiók. A regionális tudomány alapjai.*

Varga Attila: *Térszerkezet és gazdasági növekedés.*

SZAKMAI FOLYÓIRATOK

A hazai szakmai folyóiratok tartalomjegyzéke kap helyet:

- Tér és Társadalom
- Falu-város-régió
- A falu
- Comitatus
- Észak-Magyarországi Stratégiai Füzetek

FOLYÓIRATOK CIKKEI

A köztestületi tagok itthon, az RTB habilitációs folyóirat listáján A,B avagy C típusú folyóiratokban megjelent publikációinak felsorolása.

NEMZETKÖZI PUBLIKÁCIÓK

A köztestületi tagok idegen nyelven, lektorált nemzetközi folyóiratokban megjelent publikációinak felsorolása.

EGY REGIONÁLIS MŰHELY KUTATÁSÁNAK TÉZISEI